

Przewodnik Przeciwdziałania Dezinformacji ze Względu na Płeć i Tożsamość (GID)

CZYM jest Dezinformacja ze Względu na Płeć i Tożsamość?

Deinformacja ze względu na płeć i tożsamość obejmuje celowe rozprzestrzenianie fałszywych informacji w celach politycznych, kulturowych lub ideologicznych. Kampanie te wykorzystują informacje wymierzone w określone osoby na podstawie ich płci, tożsamości płciowej lub podziałów społecznych związanych z seksualnością, szkodzą osobom zagrożonym przemocą i dyskryminacją oraz osłabiają systemy demokratyczne.

DLACZEGO należy zwracać uwagę na zjawisko dezinformacji ze względu na płeć?

GID TŁUMI GŁOSY MARGINALIZOWANYCH SPOŁECZNOŚCI

Biorąc na cel kobiety, osoby LGBTQ+ i aktywistów, GID osłabia uczestnictwo obywatelskie, sprawiając, że krytyczne perspektywy pozostają niesłyszalne.

GID WYKORZYSTUJE NORMY SPOŁECZNE

Poprzez manipulowanie stereotypami i wartościami kulturowymi, dezinformacja ze względu na płeć pogłębia uprzedzenia, sieje niezgodę i podtrzymuje opresyjne struktury władzy.

GID POTĘGUJE SZYKANY I PRZEMOC

Kampanie dezinformacyjne często prowadzą do realnych szkód, w tym szykan, traumy psychicznej i przemocy fizycznej.

GID PODWAŻA SYSTEMY DEMOKRATYCZNE

Kampanie dezinformacyjne powodują erozję zaufania do rządów, mediów i instytucji; osłabiają fundamenty demokracji.

GID OSŁABIA SPÓJNOŚĆ SPOŁECZNĄ

Kampanie dezinformacyjne tworzą podziały w społecznościach, utrudniając budowanie wzajemnego zrozumienia i zaufania.

JAK przeciwdziałać GID?

POZNAJ SWOJE AUDYTORIUM

Do kogo próbujesz dotrzeć? Czy chcesz edukować sojuszników, czy przekonywać osoby, które dały wiarę przekazom dezinformacyjnym? Jakie elementy tożsamości lub wartości ludzi możesz wykorzystać, aby skutecznie ich przekonać?

BADAJ I UJAWNIAJ

Identyfikuj wzorce GID, śledź źródła narracji i ujawniaj aktorów lub platformy stojące za dezinformacją.

DOSTARCZAJ KONTEKST

Analizuj kampanie GID w kontekście szerszych skutków społecznych, podkreślając szkody wyrządzone demokracji i grupom marginalizowanym.

PRZECIWDZIAŁAJ SZKODLIWYM NARRACJOM

Publikuj pozytywne, oparte na faktach historie, które kwestionują stereotypy i akcentują odporność.

EDUKACJA I WSPÓŁRACA

Zwiększaj świadomość na temat taktyk GID i współpracuj z weryfikatorami faktów oraz ekspertami, aby poprawić jakość raportowania.

PRZYKŁADY

Gruzja 2 grudnia premier Irakli Kobakhidze nazwał prezydent Salome Zurbiszwili „histeryczną”, dyskredytując jej rolę w protestach przeciwko wstrzymaniu rozmów akcesyjnych Gruzji z Unią Europejską. Określił ją jako „emocjonalną” i oskarżył o organizowanie „Majdanu” w celu obalenia rządu. Retoryka ta odzwierciedla szerszy plan osłabiania opozycji przez przedstawianie jej jako prowadzącej Gruzję do wojny z Rosją oraz stosowanie GID w celu ukazania prezydentki i innych kobiet jako nieracjonalnych i niezdolnych do przywództwa.

Armenia Kobiety postanki w Armenii stały się celem kampanii dezinformacyjnych po zaproponowaniu poprawek rozszerzających ochronę przed przemocą domową na pary niebędące w małżeństwie. Portal Hraparak, finansowany przez byłego prorosyjskiego prezydenta Roberta Koczariana, zniekształcił narrację na temat reform, twierdząc, że mają one na celu ochronę homoseksualnych związków pod pretekstem „zachodnich wartości”. Ta narracja wpisuje się w wysiłki zmierzające do delegitymizacji reform prowadzonych przez kobiety, przedstawiając je jako narzucone przez obce wpływy, a nie jako odpowiedź na lokalne problemy społeczne.

Polska Podczas swojej kampanii reelekcyjnej w 2020 roku prezydent Polski Andrzej Duda porównał prawa osób LGBTQ+ do destrukcyjnej ideologii, nazywając je „gorszymi niż komunizm”. Narracja ta miała na celu zmobilizowanie konserwatywnych wyborców poprzez przedstawianie działań na rzecz praw osób LGBTQ+ jako zagrożenia kulturowego, tłumienie głosów progresywnych i realizację polaryzującej agendy.

LISTA KONTROLNA ETYCZNEGO RAPORTOWANIA NA TEMAT GID

Pytanie	Tak	Nie
Czy zweryfikowałem/-am wszystkie twierdzenia, statystyki i źródła, aby upewnić się, że są prawdziwe i nie zostały zmanipulowane jako część kampanii dezinformacyjnej?		
Czy w moich materiałach dziennikarskich używany jest inkluzywny, precyzyjny i niestygmatyzujący język, który unika wzmacniania szkodliwych stereotypów dotyczących płci lub tożsamości?		
Czy w moich materiałach dziennikarskich jest przestrzeń dla różnorodnych głosów, zwłaszcza dla dotkniętych społeczności, bez tokenizowania i wzmacniania wiktymizacji?		
Czy zminimalizowałem/-am potencjalne szkody dla osób uwzględnionych w moim materiale i zapewniłem/-am anonimowość wrażliwym źródłom na ich prośbę?		
Czy skonsultowałem/-am się z lokalnymi ekspertami lub dotkniętymi społecznościami, aby zapewnić rzetelność kulturową i uniknąć zewnętrznych uprzedzeń? <i>Oceń swój poziom uprzedzeń, korzystając z testu skojarzeń ukrytych Uniwersytetu Harvarda</i> 		
Czy moje zdjęcia, nagłówki i opisy dokładnie przedstawiają osoby, unikając wzmacniania stereotypów lub sensacjonalizmu?		
Czy unikałem/-am deepfake'ów, wprowadzających w błąd treści wizualnych lub zniekształceń generowanych przez AI, często wykorzystywanych w GID?		

RAPORTOWANIE DEZINFORMACJI ZE WZGLĘDU NA PŁEĆ I TOŻSAMOŚĆ

Przykładowy artykuł: „Sieć nadużyć: jak skrajna prawica nieproporcjonalnie atakuje kobiety-polityczki”

To śledztwo ujawnia, w jaki sposób grupy skrajnie prawicowe organizują kampanie wobec kobiet-polityczek w całej Europie, mając na celu ich uciszenie i zastraszenie. Artykuł przedstawia konkretne przypadki i omawia szersze konsekwencje dla demokracji.

Dlaczego ten artykuł spełnia wytyczne dotyczące raportowania GID:

- ✓ Artykuł odnosi się do konkretnych przypadków i podaje dane, takie jak nieproporcjonalna liczba wzmianek o Katharinie Schulze przez AfD na Facebooku, co świadczy o dokładnym badaniu i weryfikacji faktów.
- ✓ Artykuł podkreśla nadużycia ze względu na płeć wobec kobiet-polityczek w Europie, jednocześnie podkreślając ich odporność i zachęcając do wsparcia.
- ✓ Choć głównym celem jest ujawnienie problemu, artykuł podkreśla również odporność kobiet-polityczek, które stawiają czoła takim nadużyciom, co pośrednio wskazuje na potrzebę wsparcia dla nich.
- ✓ Tekst uwzględnia fakt, że nadużycia często dotyczą wielu aspektów tożsamości polityczek, takich jak płeć, rasa czy wygląd fizyczny, co świadczy o zrozumieniu interseksjonalności.
- ✓ Artykuł zawiera przykłady z różnych krajów i środowisk politycznych, oferując zróżnicowaną perspektywę na ten problem.
- ✓ Współpraca z Instytutem Dialogu Strategicznego (Institute for Strategic Dialogue, ISD) dostarcza analizy eksperckiej, zwiększając wiarygodność i głębię artykułu.
- ✓ Charakter śledczy materiału wskazuje na celowe wysiłki w kierunku obiektywnego przedstawienia ustaleń, bez nieuzasadnionych uprzedzeń.
- ✓ Artykuł omawia nadużycia bez narażania ofiar na dodatkowe szkody, zachowując ich prywatność i koncentrując się na systemowych problemach.

INSTITUTE FOR
WAR & PEACE REPORTING

